

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 Vtrum quinta beatitudo, quæ est, Beati misericordes, respondeat dono consilij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

consilij est in beatis, in quantum in eis a Deo continetur cognitio eorum, quae sciunt, & in quantum illuminantur de his, quae nesciunt circa agenda.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod etiam in beatis sunt aliqui actus ordinati ad finem, vel quasi procedentes ex consecutione finis: sicut quod Deum laudant, vel quibus alios pertrahunt ad finem, quem ipsi sunt consecuti, sicut sunt ministeria angelorum, & orationes sanctorum. Et quantum ad hoc habet in eis locum donum consilij.

AD SECUNDUM dicendum, quod dubitatio pertinet ad consilium secundum statum vitae praesentis, non autem pertinet secundum quod est consilium in patria: sicut etiam uirtutes Cardinales non habent omnino eodem actus in patria, & in uia.

AD TERTIUM dicendum, quod consilium non est in Deo sicut in recipiente, sed sicut in dante. Hoc autem modo conformantur Deo sancti in patria, sicut recipiens influenti.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum quinta beatitudo, quae est de misericordia, respondeat dono consilij.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur quod quinta beatitudo, quae est de misericordia, non respondeat dono consilij. Omnes enim beatitudines sunt quidam actus uirtutum, ut supra habitum * est: sed per consilium in omnibus uirtutum actibus diriguntur, ergo consilio non respondet magis quinta beatitudo, quam alia.

¶ 2 Praet. Praecepta dantur de his, quae sunt de necessitate salutis: consilium autem datur de his, quae non sunt de necessitate salutis: misericordia autem est de necessitate salutis, secundum illud Iaco. 2. Iudicium sine misericordia fiet illi, qui non facit misericordiam. Paupertas autem non est de necessitate salutis, sed pertinet ad perfectionem uitae, ut patet Matth. 19. Ergo dono consilij magis respondeat beatitudo paupertatis, quam beatitudo misericordiae.

¶ 3 Praet. Fructus consequuntur ad beatitudines: im portant enim delectationem quandam spiritualem, quae consequitur perfectos actus uirtutum: sed inter actus non ponitur aliquid respondens dono consilij, ut patet Galat. 5. Ergo etiam beatitudo misericordiae non respondet dono consilij.

SED CONTRA est, quod August. dicit in lib. * de Sermone Domini in monte. Consilium conuenit misericordibus: quia unicum remedium est de tantis malis cruci, dimittere alijs, & dare.

RESPON. Dicendum, quod consilium proprie est de his, quae sunt utilia ad finem. Unde ea, quae maxime sunt utilia ad finem, maxime debent correspondere dono consilij. Hoc autem est misericordia, secundum illud 1. ad Timot. 4. Pietas ad omnia utilis est: & ideo specialiter dono consilij respondet beatitudo misericordiae, non sicut elicienti, sed sicut dirigenti.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod etsi consilium dirigat in omnibus actibus uirtutum, specialiter tamen dirigat in operibus misericordiae, ratione iam * dicta.

AD SECUNDUM dicendum, quod consilium, secundum quod est donum Spiritus sancti, dirigat nos in omnibus, quae ordinantur in finem uitae eterne, siue sint de necessitate salutis, siue non: & tamen non omne opus misericordiae est de necessitate salutis.

AD TERTIUM dicendum, quod fructus importat quidem ultimum. In practicis autem non est ultimum in cognitione, sed in operatione, quae est finis: & ideo inter fru-

ctus nihil ponitur, quod pertineat ad cognitionem practica, sed solum ea, quae pertinent ad operationes, in quibus cognitio practica dirigit, inter quae ponitur bonitas, & benignitas, quae respondet misericordiae.

QVAESTIO LIII.

De Vitijs prudentie oppositis, in sex articulos diuisa.

¶ Super Quaestio. quinquagesimertia articulum primum.

OSTENDENDUM est de vitijs oppositis prudentiae. Dicitur n. August. in 4. contra Iulianum, quod omnibus virtutibus non solum sunt vitia manifesta discretionis contraria, sicut prudentiae temeritas: uerum etiam vitia quodammodo, nec ueritate, sed quadam specie fallente similia, sicut ipsi prudentiae astutia. Primum ergo considerandum est de vitijs, quae manifeste contrarietatem habent ad prudentiam, quae vitia proueniunt ex defectu prudentiae, vel eorum, quae ad prudentiam requiruntur. Secundo, de vitijs quae habent quandam similitudinem fallam cum prudentia, quae contingunt per abusum eorum, quae ad prudentiam requiruntur.

¶ Quia uero sollicitudo ad prudentiam pertinet, circa primum consideranda sunt duo: Primum quidem, de imprudentia: secundo, de negligentia, quae sollicitudini opponitur.

CIRCA primum queruntur sex. ¶ Primo, De imprudentia, Vtrum sit peccatum.

¶ Secundo, Vtrum sit speciale peccatum.

¶ Tertio, De praecipitatione, siue temeritate.

¶ Quarto, De inconsideratione.

¶ Quinto, De inconstantia.

¶ Sexto, De origine horum vitiorum.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum imprudentia sit peccatum.

AD PRIMUM sic proceditur.

Vtrum imprudentia non sit peccatum. Omne n. peccatum est voluntarium, ut Aug. * dicit: imprudentia autem non est aliquid voluntarium: nullus enim uult esse imprudens, ergo imprudentia non est peccatum.

¶ 2 Praet. Nullum peccatum nascitur cum homine, nisi originale: sed imprudentia nascitur cum homine, unde & iuuenes imprudentes sunt: nec est originale peccatum, quod opponitur originali iustitiae, ergo imprudentia non est peccatum.

¶ 3 Praet. Omne peccatum per pe-

IN quaest. 53. articulum primum, dubium occurrit, An imprudentia praeuatiue sit separabilis ab imprudentia contraria. Et est ratio dubij pro parte negatiua quidem, quia sequeretur cuilibet uirtuti moralis opponi peccatum non solum declinando in contraria uicia, sed in praeuatiue oppositum. Par enim est ratio de prudentia, & alijs uirtutibus moralibus. Consequens autem est falsum: quia omnis in temperatus in excessum, aut defectum declinat, & sic de alijs.

¶ Praeterea. Carens in actu suo prudentia, quam debet habere, non minus in contrarium prudentiae incurrit, quam carens modestia, quam debet habere, incurrit contrarium modestiae, & sic de alijs. non est igitur separabilis imprudentia praeuatiue ab imprudentia contraria.

¶ Pro parte uero affirmatiua, quia minus requiritur ad praeuatiuam, quam contrarium, cum quasi forma positua sit, contingitque imprudentem se hominem habere absque omni actu, ut patet cum potest, & debet consilij, & non consilij.

¶ Ad

Lib. de uera relig. ca. 14. tom. 7.